

Bataaki faade e Ibaraninkoo6e

No Laamdo haaldiri e men Biyum

¹ Laamdo haaldiino e njaatiraabe men gila ko 6ooyi cili keewdi e sifaaji keewdi, o haaldiri e ma66e annabaa6e. ² Kaa e ley dee jalaade cak-itotoode o haaldirii e men Biyiiko mo o tagiri aduna oo fuu, mo o wadi donoowo huunde fuu oo. ³ Kajum woni jalbugol annoora teddeengal Laamdo, kajum nanndi e Laamdo jaati, omo tammborii huunde fuu konngol makko jogiingol semmbe. Caggal nde o tilii la66inde luutti yim6e dii ndee, o joodii jaamo Laamdo Toowdo oo to dow kammu too. ⁴ Dum burni mo malaa'ika'en teddude fotude e innde nde Laamdo hokki mo burnde inde ma66e dee.

Haala Biddo burdo malaa'ika'en

⁵ Fay gooto e malaa'ika'en 6ee Laamdo wiyaali:
«Aan a Biyam,

hannde laatii-mi baam maa.»*

Naa kasen:

«Mi laatoo Baaba mum,

laatoo Biyam.»†

⁶ Kasen duu, nde o nelata hammadiijo makko oo e aduna oo ndee, o wii:

«Yo malaa'ika'en Laamdo fuu cujidana dum.»‡

⁷ Laamdo wii banngal malaa'ika'en 6ee:

«O wadii malaa'ika'en makko kenuuli,

* **1:5** Jabuura 2.7 † **1:5** 2 Samuyila 7.14 ‡ **1:6** Fillitagol Tawreeta 32.43

o wadii kaadime'en makko lewle yiite.»§

⁸ Kaa banngal Biddo oo, mo wii:

«Laamu maa, aan Laamdo, woodan faa abada
abadin!

Fooccitaare yo tuugorde laamu maa.

⁹ Ada yidi fooccitaare,
ada waji oonaare,

saabe dum, Laamdo Joomiraado maa subori maa,
hokku maa seyo burngo ngo wondiibe maa
ngoo.»*

¹⁰ O wii kasen:

«Gila e fuddoode, Joomiraado,
aan tabintini leydi,

juude maa tagir-daa kammuuji dii,

¹¹ kanji di timman, kaa aan, a heddoto,
di fuu di kiiddiran no kaddule nii,

¹² a sowiran di no saaya nii,

di mbattitoroo no neddo wattitortoo e saayaaji
mum nii.

Kaa aan, a wattitataako,

nguurndam maa duu timmataa.»†

¹³ Fay nde wootere, Laamdo wiyaali gooto e
malaa'ika'en:

«Jooda jaamo am,

faa mi wada nja66aa way6e maa.»‡

¹⁴ Malaa'ika'en 6ee fuu yo ruuhuuji gollanooji
Laamdo, di mo nelata faa ngollana he6oo6e kisin-
dam 6ee.

2

Haala kisindam mawdam

§ 1:7 Jabuura 104.4 * 1:9 Jabuura 45.7-8 † 1:12 Jabuura

102.26-28 ‡ 1:13 Jabuura 110.1

¹ Ndennoo, eden kaani wattude hakkillaaji men sanne e ko nan-den koo, pati en cerindo goonga so majjoyen. ² Nelal Laamɗo ngal malaa'ika'en ɓee njottini ngal yo goonga, luuttuɓe naa yedduɓe mo fuu, keɓii jukkungo ngo kaandi. ³ Hono ndafirten enen so en njeebiima hono dam kisindam mawɗam? Dam kisindam, Joomiraado men jaati ardinoo haalde haala majjam, kasen duu het-tininooɓe mo ɓee cellini haala makko. ⁴ Laamɗo ɓeydi e dow seedaaku maɓɓe oo kasen maandeeji e taagumansaaji e kaayɗe mawɗe, kaɗum e dokke Ruuhu Ceniido ɗe o fecciri muuyɗe makko ɗee.

Haala dowudo en faade e kisindam

⁵ E ley dum, wanaa malaa'ika'en ɓee Laamɗo hokki laamaade aduna garoowo mo kaalaten haala mum oo. ⁶ Mo o hokki laamaade oo – won ɗo Binndi ɗii ceettii, mbii:

«Kodum fuu yimɓe ngonni sako aɗa waɗana dum'en hakkille?
Kodum ɓiɓɓe aadama ngonni sako aɗa hayba dum'en?»

⁷ A lo'inii ɓe wakkatiiwel seeda e ley malaa'ika'en, a filkii ɓe pilki darja e teddungal,

⁸ a waɗii huunde fuu e ley hawju maɓɓe.»*

So wiyaama Laamɗo waɗii huunde fuu ley hawju maɓɓe, dum ana holla o lamminii dum'en huunde fuu, fay huunde heddaaki ko dɔwtanaaki ɓe. Kaa so goonga, wanaa kulle ɗee fuu dɔwtanii ɓe tafon. ⁹ Ko njii-den koo yo Iisaa leyɗinkiniido ley malaa'ika'en wakkatiiwel seeda, jooni omo filkaa darja e teddungal saabe ko o yii torra maayde

* **2:8** Jabuura 8.5-7

koo. Hono non, saabe hinnee Laamdo, o maayanii yimbe fuu.

¹⁰ E ley dum, ana haani tagudo huunde fuu mo huunde fuu woodani, anniyiido naannude yimbe heewbe e darja mum oo, wadii Iisaa buuwudo laawol kisindam oo kibbudo, o hibbinirii dum torraaji. ¹¹ Sabi Iisaa cennoowo goondinbe oo kaŋum e sennaabe bee yo iwdi ngootiri, o yaagortaako noddirde be sakiraaŋe. ¹² Omo wiya Laamdo:

«Mi haalanan sakiraaŋe am bee innde maa ndee,
mi manete hakkunde kawrital maŋŋe.»†

¹³ O wii kasen:

«Mi fawan jikke am e Laamdo.»

Kasen duu o wii:

«Mido nii, miin e koreeji di Laamdo hokki kam dii.»‡

¹⁴ Hono non, nde wonnoo dii koreeji yo tew e yiyam, Iisaa duu reentii e majji ndiin mbaadi faa o jaaloo laamiido maayde oo, dum woni Ibiliisa. O jaaloroo dum maayde makko ¹⁵ faa o rimdina worrunooŋe hono maccube saabe kulol maayde bee – kulol ngol nanngunoo be e ley nguurndam maŋŋe fuu. ¹⁶ Sabi eden tayori wanaa malaa'ika'en o wari wallude. Ko o wari wallude dee, iwdi Ibarahima. ¹⁷ Ndennoo ana wajibii o nannda e sakiraaŋe makko bee e huunde fuu, yalla omo laatanoo be Jottinoowo Sadaka Mawdo jom yurmeende koolniido e golle Laamdo. Dum o wadi yalla o ittana be e jukkungo ngo be kaandi saabe luutti maŋŋe. ¹⁸ Nde wonnoo kanko e hoore makko o torraama nde Ibiliisa tewti seytaade mo ndee, saabe dum,

† 2:12 Jabuura 22.23 ‡ 2:13 Esaaya 8.17-18

omo waawi faabaade woḃḃe tewteteḃe faa ceytee ḃee duu.

3

No Iisaa ḃurdi annabi Muusaa teddude

¹ Onon sakiraaḃe seniibe jeyduḃe noddaango Laamḃo ḃee, nde wonnoo Iisaa Almasiihu faabike on, ngadee hakillaaji mon e makko, kanko mo ceettorto-den ḃernde wootere yo nelaado, yo Jotinoowo Sadaka Mawḃo. ² Oon yo koolniido banngal Laamḃo cuḃiido dum oo hono no Muusaa laatorii koolniido ley suudu Laamḃo nduu fuu nii. ³ E ley dum, Laamḃo jatorii teddeengal Iisaa ḃuri ngal Muusaa ngal, no teddeengal mahoowo suudu ḃurdi maadi mum nii. ⁴ Sabi suudu fuu ana woodi moyyindo dum, moyyindo huunde fuu oo yo Laamḃo. ⁵ Muusaa laatike koolniido e suudu Laamḃo nduu fuu, o maccuḃo Laamḃo. Golle makko laatike seedaaku, omo sappoo ko Laamḃo ḃannginta caggal makko. ⁶ Kaa Almasiihu yo koolniido e suudu Laamḃo nduu no ḃiddo nii. Enen ngoni suudu makko nduu, so tawii en tiidii e hoolaare e jikke ko mantorto-den koo.

Haala naatude e ley fowtere Laamḃo

⁷ Saabe dum, no Ruuhu Ceniido oo wiiri nii:
«Hannde, so on nanii daande makko,
⁸ pati tiidinee ko'e mon hono no njaatiraaḃe mon
ngadunoo so murti nii,*
ḃanne ḃe itti koro Laamḃo ley ladde
jeereende ndee.
⁹ Ton ḃe itti koro am faa ḃe kumpitoo kam,

* **3:8** Dum yimḃe Israa'iila murtirnooḃe annabi Muusaa so mbii ana mbirfitoo leydi Misira.

fay so taweede 6e njii golleeji am ko foti duu6i capande nay.

¹⁰ Saabe dum tikkiran-mi yim6e oo jamaanu, mbii-mi: wakkati fuu, 6erde ma66e ana ndunya 6e faade e majjere, 6e anndaa laawi am fey!

¹¹ Faa kunii-mi ley tikkere am, mbii-mi:

Be naatataa ley fowtere am abada.»†

¹² Ndennoo sakiraa6e, kaybee pati fay gooto e mon tawree 6ernde bonnde nde wanaa goondinnde, murtannde Laamdo guurdo oo. ¹³ Nde Laamdo wiinoo «hannde» ndee, o sappike wakkati moodon, ndennoo mballondiron jannde fuu pati luuttal hoomta on, so yoorna 6erde mon. ¹⁴ So en tiidii e hoolaare nde ke6u-den gila puddoode ndee, so en keddike e mayre faa timmoode, nden kaa en ndeentii e Almasiihu. ¹⁵ Nii Binndi dii mbii naanen:

«Hannde, so on nanii daande makko, pati tiidinee ko'e mon hono no njaatiraa6e mon ngadunoo so murti nii.»

¹⁶ Ho6e ngoni murtu6e fay so taweede nanii daande Laamdo 6ee? Tama wanaa yim6e 6e Muusaa dowi iwde leydi Misira 6ee? ¹⁷ Ho6e ngoni 6e Laamdo tikkani ko foti duu6i capande nay? Tama wanaa luuttu6e so kalkii e ley ladde jeereende 6ee? ¹⁸ Ho6e ngoni 6e o hunanii naatataa e fowtere makko 6ee? Tama wanaa murtir6e mo 6ee? ¹⁹ En njii 6e ke6aali naatude e fowtere makko saabe 6e ngoondinaali.

† 3:11 Jabuura 95.7-11

4

¹ Nde wonnoo fodoore naatugol e ley fowtere Laamḃo ndee ana heddi, kulen pati fay gooto e men waasa naatude. ² Sabi enen duu en mbaajiraama kabaaru lobbo no njaatiraaḃe men mbaajiraano nii. Kaa kamḃe, waaju mo ḃe nani oo nafaali ḃe sabi ḃe kettinoraaki mo goondinal. ³ Kaa enen goondinḃe ḃee, en naatan e fowtere Laamḃo ndee. Kayre woni nde o wii banngal murtuḃe ḃee:

«Ley tikkere am kunii-mi, mbii-mi:

Be naatataa ley fowtere am abada!»*

Dum e taweede, golleeji Laamḃo tilike gila nde o tagi aduna ndee. ⁴ Sabi nokku gooto e ley Binndi dii haalii haala jalaande jedḃaḃerde ndee, wii:

«Laamḃo fowtii e golleeji mum fuu e ley jalaande jedḃaḃerde ndee.»†

⁵ O wii kasen:

«Be naatataa ley fowtere am abada.»

⁶ Adiiḃe nande kabaaru lobbo oo ḃee naataali e ley ndee fowtere saabe ḃe calike goondinde. Kasen, eḃum holla ana woodi fodanaaḃe naatude. ⁷ Ley majjum, Laamḃo wadiri sarti godḃo biyeteedo «hannde», dum woni mo cifi-den dow too oo. Caggal duubi keewdi, o yottiniri haala makko Daawu-uda, o wii:

«Hannde, so on nanii daande makko, pati tiidinee ko'e mon.»‡

⁸ Be keḃaali fowtere Laamḃo nde Yosuwa dowunoo ḃe faade e mum ndee. So ḃe keḃiino dum, Laamḃo haalataano caggal dum haala sarti godḃo.

⁹ Jonnoo, yimḃe Laamḃo ḃee ana keddorii fowtere

* 4:3 Jabuura 95.11 † 4:4 Pudḃoode 2.2 ‡ 4:7 Jabuura 95.7-8

hono nde Laamdo fowti ley palaande jeddaŋerde ndee. ¹⁰ Sabi naatudo e fowtere Laamdo, kaŋum duu fowtiran no Laamdo fowtiri e gollleeji mum nii. ¹¹ Ndennoo, waajibi tiinnito-den no mbaawru-den fuu naatude e fowtere Laamdo ndee pati fay gooto saamira no salaniibe Laamdo bee caamiri nii.

¹² Konngol Laamdo ngol ana wuuri ana jogii barke. Engol buri kaafaawi ki banngeeki mum didi fuu mbelnaa welde, engol sooro hakkunde yonki e hakkille, hakkunde gi'e e mbuso, ngol seennda dum'en. Engol itta koro miilooji e anniyaaji gonfi e bernde. ¹³ Walaa fuu ko tagaa ko suudanii Laamdo, huunde fuu ana bannginaa yeeso makko kanko mo ngaraten daraade yeeso mum oo.

No Iisaa laatorii Jottinoowo Sadaka Mawdo

¹⁴ Ndennoo tiiden e goondinal men ngal ceedoriden bernde wootere ngal, sabi en keŋii Jottinoowo Sadaka Mawdo jottiido nokku Laamdo, dum woni Iisaa Bii Laamdo oo. ¹⁵ Eden njogii Jottinoowo Sadaka Mawdo mo waasaali yurmaade en e loore men ndee. Sabi o tewtaama seytoreede no hebiraa fuu no ceytora-den nii, kaa noo hebaaka, nde wonnoo o luuttaali. ¹⁶ Ndennoo, badoro-den bimbbeere Jom moyyere oo hoolaare, yalla eden keba yurmeende e moyyere faa paabe-den nde kasindin-den fuu.

5

No Iisaa laatorii jottinoowo sadaka kibbuŋo

¹ So neddo subaama hakkunde yimbe honoroobe mum faa laato Jottinoowo Sadaka Mawdo,

halfinte golle Laamdo, yalla ana yottina sadakaaji namri e kirsamaaji faa tosa luutti. ² Joomum ana waawi yurmaade 6e anndaa Sariya Laamdo so majji 6ee, sabi kaɗum e hoore mum yo lo'udo no ma66e nii. ³ Saabe nden loore omo haani yottinde sadakaaji kammari luutti makko kanko e hoore makko e kammari luutti yim6e 6ee fuu. ⁴ Fay gooto waawaa hokkude hoore mum darja Jottinoowo Sadaka Mawdo, sinaa so Laamdo subii dum no suborii Haaruuna nii.

⁵ Almasiihu duu, wanaa kaɗum hokki hoore mum darja Jottinoowo Sadaka Mawdo, dokkuɗo mo oo yo Laamdo. Kaɗum wii mo:

«Aan a Biyam,

hannde laatii-mi baam maa.»*

⁶ O wii e ley nokku goddo:

«A jottinoowo sadaka faa abada

no Malkisedeke† nii.»‡

⁷ Nde Iisaa wonnoo e leydi ndii ndee, naagoriima gullaali cattuɗi e gondi, naagundeeji faade e Laamdo baawdo hisinde mo e maayde oo. Laamdo jaɓanii mo saabe ko o downtanii dum koo.

⁸ Fay so taweede kanko woni Biddo oo, tampereji makko ekkintinii mo dowaare. ⁹ Caggal nde o hi66innoo golle makko fuu, o laatanike downtanii6e mo 6ee fuu sewnde kisindam faa abada, ¹⁰ sabi Laamdo wadii mo Jottinoowo Sadaka Mawdo no Malkisedeke nii.

Haala ko naɓata goondinal yeeso

* 5:5 Jabuura 2.7 † 5:6 Yeew 7.1-10 ‡ 5:6 Jabuura 110.4

¹¹ Miden njogii haalaaji keewdi e oo kabaaru, kaa firritande on dum ana tiidi sabi on paa-mataa law. ¹² Odon kaannoo laataade janngi-noo6e 6ooyii, kaa faa jooni odon kaani janngi-neede puddoode konngi Laamdo dii. Odon kaannoo taweede naamdu tekkundu naamaton, kaa faa jooni e muynam ngon-don. ¹³ Muynoowo fuu seenndataa ko boni e ko moyyi, sabi yo baddo. ¹⁴ Kaa hillifaa6e 6ee njey naamdu tekkundu nduu, biiru6e hakkillaaji mum'en so mboowni dum'en seenndude ko boni e ko moyyi 6ee.

6

¹ Ndennoo, njaaren yeeso faade e ko maw6e anndintee, pati keddo-den e ko fuddoo6e anndintee e ley goondinal mum'en Almasiihu. Fottaa ko ngarten e haala tuubude iwde e golleeji nabooji en to maayde, e haala goondinde Laamdo. ² Fotaa ko ngarten e haala lootogal batisima, e hono fawugol juude dow neddo faa duwanoo dum, e immital maay6e, kapum e jukkungo duumiingo. ³ Njaaren yeeso! Non ngadaten so Laamdo jabii. ⁴ Won fuu no murtu6e so iwi e laawol Laamdo 6ee tuubirta kasen naa? Be njii fooyre Laamdo, 6e kebii moyyere Laamdo, 6e kebii ngedu e Ruuhu Ceniido, ⁵ 6e meedii haala Laamdo moyyuka kaa e kaayde wakkati garoyoowo oo. ⁶ Dum fuu e taweede hadaali 6e saamde. Be mbaawaa tuubineede kasen, ana nanndi hono kam6e e ko'e ma66e e6e tontitoo Bii Laamdo oo e dow leggal bardugal, e6e kersina dum. ⁷ Tayko-den leydi: so ndi haarii yiiwoole tawtawtondirde, so ndi funnii nguure nafaowo remu6e 6ee, ndiin leydi hebii

barke iwruŋo to Laamŋo. ⁸ Kaa so ndi funnii kebbe e tuppe, ndi walaa nafaa, ɔooyataa ndi huɗee, sakitoo ndi duppee.

⁹ Kaa onon, sakiraabe am horsuɓe, fay so min kaaldii nii, miden taylori e laawol lobbol ngon-ɗon, ɗum woni laawol kisindam ngol. ¹⁰ Sabi Laamŋo wanaa ooŋiido sako yeeboo golle moodon naa jilli ɗi kollu-ɗon ɗum nde ngollan-ɗon seniibe ɓee ndee e no ngadaton faa jooni nii. ¹¹ Kaa miden muuya gooto e moodon fuu holla soobe mum faa ɗo maayi, yalla oɗon taylora jikke mo keɓu-ɗon oo tabitan. ¹² Min njidaa laato-ɗon waamuɓe, ko min njidi dee, nemmbon heɓooɓe podooje Laamŋo ɓee saabe goondinal e mujal.

Haala podooje Laamŋo cellude

¹³ Nde Laamŋo fodanta Ibarahiima ndee, hoore mum hunorii, sabi fay gooto fotaa mo kanko e hoore makko teddeengal faa mo hunoro ɗum. ¹⁴ O wii: «Mi hunike, mi waɗan e maa barke, mi hebbinan iwɗi maa faa heewa!»* ¹⁵ Dow ɗum, Ibarahiima mujal faa hebi ko Laamŋo fodunoo hokkude ɗum koo. ¹⁶ Yimɓe ana kunoro ɓurɗo ɗum'en teddude, hunoore ndee ana tabintina haala mum'en, itta jeddi gonɗi hakkunde mum'en fuu. ¹⁷ Banngal heɓooɓe fodoore Laamŋo ndee ɓee, Laamŋo yiɗunoo keɓa tayloral anniya mum waylitataako fey, ɗum saabii so Laamŋo ɓeydi hunoore e dow fodoore mum ndee. ¹⁸ Dee kuɗɗe ɗiɗi, ɗum woni hunoore ndee e fodoore ndee, mbaylitataako abada sabi Laamŋo fenataa. Ndennoo, enen tuugiibe e Laamŋo ɓee, eɗum ɓuubina

* **6:14** Pudɗooɗe 22.16-17

6erde men, yalla eden keddo e jikke mo ndokka-
den oo. ¹⁹ Oon jikke yo juggal cellungal koolni-
ngal e yonkiiji men. Omo dowa en faa njawten
heedoode faliinde e nokku burdo fuu senaade to
dow kammu too. ²⁰ Iisaa seekani en laawol naatir-
gol ton, sabi mo laatanike en Jottinoowo Sadaka
Mawdo faa abada no Malkisedeke nii.

7

Kabaaru jottinoowo sadaka biyeteedo Malkisedeke

¹ Malkisedeke oo laatinoke kaananke ngalluure
wiyeteende Salaam, o jottinoowo sadaka
Laamdo Toowdo oo. Kanko hawritoynoo e
Ibarahiima wakkati wartannoo wolde tawi
jaaliido kaanankoo6e, mo duwanii dum.*

² Ibarahiima hokki mo sappoerde huunde
fuu ko hebunoo e wolde ndee. Maanaa innde
Malkisedeke woni: «kaananke poocciido». Nde
wonnoo o kaananke Salaam duu, maanaa mum
yo «kaananke jom jam». ³ Binndi dii cifaaki
baabiiko naa inniiko naa dammbe makko fey.
Di cifaaki pinaade makko naa battane makko.
Edi nanndina mo e Bii Laamdo oo: o heddoto o
jottinoowo sadaka faa abada.

⁴ Yeewee no teddeengal Malkisedeke foti
mawnude, sabi fay Ibarahiima njaati men oo
hokkii mo sappoerde ko hebunoo e wolde ndee
fuu. ⁵ Kasen duu, yottinoo6e sadaka iw6e e Lewi†
6ee njamiraa e ley sariya nanngude sappoerde
e Israa'iilankoo6e fuu, fay so taweede been yo

* **7:1** Yeew Puddoode 14.17-20 † **7:5** Lewi woni njaati Muusaa
e Haaruuna.

iw6e e Ibrahiima no ma66e nii. ⁶ Kaa fay so Malkisedeke jeyanooka e iwdi Lewi, nanngii sappo6erde jawdi Ibrahiima, duwanii d6m, kaɲum ke6udo podooje Laamdo oo. ⁷ Jeddi fuu ngalaa, mo duwaawu iwri e mum ana 6uri duwanteedo oo teddude. ⁸ Banngal iw6e e Lewi, yim6e maayoobe 6ee ke6ata sappo6erde ndee, kaa Malkisedeke yo guurdo no Binndi d6i ceedorii nii. ⁹ Kasen duu eden mbaawi wiide: ko Ibrahiima hokki sappo6erde ndee koo, Lewi mo iwdi mum nanngata sappo6erde oo, kaɲum duu hokkii nde. ¹⁰ Sabi fay so taweede o rimaaka tafon, e caldi njaatiiko Ibrahiima o wonnoo nde Malkisedeke ja66ii d6m ndee.

¹¹ Sariya dokkaado Israa'ilankoo6e oo tuugike yottingol sadakaaji Lewinkoo6e ngol. Jonnoo, so tawiino nii ngol yottingol sadakaaji ana hi66unoo, garol jottinoowo sadaka goddo no Malkisedeke nii, mo wanaa iwdo e Haaruuna, hasindintaakeno. ¹² Sabi so yottingol sadakaaji waylitiima, waajibi sariya duu waylitoto. ¹³ E ley d6m, Joomiraado men mo haala mum haaletee doo oo jeyaaka e iwdi Lewi, e suudu baaba wonndu jeyaa, ndu fay gooto e mum wadaali junngo mum e golle yottinirde sadakaaji ndee. ¹⁴ Sabi en fuu en anndii, Joomiraado men oo e suudu baaba Yahuuda iwi, kaa Muusaa haalaali huunde fuu e mayru e banngal yottingol sadakaaji.

No Iisaa laatorii jottinoowo sadaka no Malkisedeke nii

15 Ko jottinoowo sadaka goddo nanndudo e Malkisedeke banngi koo, beydii labbinde ko njidumi hollude on koo. 16 Wanaa saabe sariyaaji kawrooji e lejol makko d̄ii o suɓoraa o jottinoowo sadaka, ko o suɓoraa dee, saabe nguurndam njogiidam semmbe dam timmataa dam. 17 Sabi Binndi d̄ii mbii:

«A jottinoowo sadaka faa abada
no Malkisedeke nii.»

18 Hono nii sariyaaji aranndeeji d̄ii njoppiraa saabe loore mum'en e famɗude mum'en nafaa. 19 Sabi e ley Sariya Muusaa oo fay gooto laataaki kiɓɓudo. Jooni kaa en pawii jikke men e ko ɓuri Sariya Muusaa oo moyyude koo, e oon jikke battorto-den Laamɗo.

20 Kasen duu, Laamɗo wad̄ii Iisaa jottinoowo sadaka e dow hunoore muudum. Lewinkoo6e 6ee nee, Laamɗo hunanaaki dum'en. 21 Kaa Iisaa laatorike jottinoowo sadaka e dow hunoore Laamɗo biido nii oo:

«Joomiraado hunike, mimsitataa:
A jottinoowo sadaka faa abada.»†

22 Hono nii Iisaa laatorii tolma aadi ɓurndi moyyude ndii.

23 Ko jokkiti hen kasen, yottinoo6e sadaka 6ee ana keewnoo yalla so gooto maayii ana d̄ana loomtiido dum. 24 Kaa Iisaa woni jottinoowo sadaka mo walaa loomtotoodo fey, sabi o dumoto faa abada. 25 Dum wadi so mo waawi hisinde battoriibe Laamɗo saabe makko 6ee kisin-dam kiɓɓudam. Omo heddo e surande 6e sabi o guurɗo duumiido.

† 7:21 Jabuura 110.4

²⁶ Iisaa woni Jottinoowo Sadaka Mawɗo por-roowo e ko kasindin-den koo: o ceniido, o walaa jinjoore, ko sobi fuu walaa e makko. O seenndaama e luuttoobe ɓee, kasen duu o hokkaama nokku burɗo fuu teddude dow kammu. ²⁷ Mo nanndaali e ɓee too yottinoobe sadaka mawɓe hasindinɓe e ittude sadakaaji jannde fuu. Be ittana luutti maɓɓe sadaka kamɓe e ko'e maɓɓe tafon, caggal majjum, ɓe ittana luutti yimɓe ɓee sadaka. Kaa Iisaa ittanii luutti yimɓe sadaka cilol gootol keyoowol yimɓe jamaanuujii ɗii fuu nde o hokkitiri hoore makko no layyaari nii ndee. ²⁸ Sariya Muusaa oo ana darnana yimɓe lo'uɓe Jottinoowo Sadaka Mawɗo, kaa hunoore nde Laamɗo hunii caggal Sariya oo ndee darnii Biɗɗo kiɓɓinaaɗo faa abada oo.

8

No Iisaa laatorii curoowo ley aadi burndi moyyude ndii

¹ Haala ɓurka faydinde e ley ko kaalaten koo an-nii: en keɓii Jottinoowo Sadaka Mawɗo, oon woni joodiido naamo bimmbeere Jom manngu wonnde dow kammu. ² Omo golla golle makko e ley nokku dewal ceniido, dum woni hukkuum goongaraajo mo Joomiraado darni, wanaa mo neddo darni. ³ Jottinoowo sadaka fuu ana suboraa faa yottina Laamɗo sadakaaji namri e kirsamaaji. Dum nee, waajibi Iisaa laatantooɗo en Jottinoowo Sadaka Mawɗo oo duu heɓa huunde nde yottina. ⁴ Sinndo ga leydi gaa o wonnoo, o laatataako jottinoowo sadaka sabi yottinoobe sadaka hawroobe e Sariya Muusaa ana ngoodi. ⁵ Been yottinoobe sadaka

ana ngollana Laamdo ley nokku dewal cappo-
toodo goongaraajo gondo to dow kammu too oo,
kanko o nanndinaado tan. Nde Muusaa anniyi-
noo darnude hukku seedaaku oo ndee, Laamdo
jeertini mo, wii: «Tiinno-daa, ngadira huunde
fuu dow njuɓɓuki ki kollu-maa-mi dow haayre
kii.»* ⁶ Kaa jooni, Almasiihu heŋii golle dewal
burdo mo maɓɓe oo moyyude, sabi o curanoowo
yimbe ley aadi burndi moyyude ndii. Ndiin aadi
waldaa e aranndeeri ndii, o fawii ndi e podooje
burde moyyude dee. ⁷ E ley dum, sinndo aadi
aranndeeri ndii walaano ella, hasindintaakeno e
aadi ngonndi. ⁸ Kaa Laamdo felii ndi nde wii:

«Miin Joomiraado mido wiya jalaade ana ngara
de ngadidan-mi e Israa'iilankooŋe e Yahu-
udiyankooŋe aadi keyri.

⁹ Ndi waldaa e aadi ndi ngadidinnoo-mi e njaati-
raabe maɓɓe
nde dow-mi dum'en faa mi yaltina dum'en
leydi Misira ndee.

Ko kambe e ko'e maɓɓe ɓe mbonni aadi am koo,
miin duu mi duurtiima ɓe.

Non mbii-mi, miin Joomiraado.»

¹⁰ O wii kasen:

«Ndiin aadi woni ko ngadidan-mi e Is-
raa'iilankooŋe caggal deen jalaade:

Mi wadan sariyaaji am e hakkillaaji maɓɓe,
mi winnda di e berde maɓɓe,

mi laatoo Laamdo maɓɓe,
ɓe laatoo yimbe am.

¹¹ Hankasen fay gooto hasindinaa e tinndinde
jeydaabe e leydi ngootiri,

* 8:5 Pergu 25.40

wanaa haala sakiike mum faa waajoo d̄um, yo
 anndu Joomiraado,
 sabi yim6e fuu anndan kam,
 lo'u6e e teddu6e fuu.

¹² Sabi mi yaafoto oojaare ma66e,

mi ittan luutti ma66e e hakkille am fey.»†

¹³ Ko mo haali kabaaru aadi keyri ndii koo, o
 hiidd̄ini aadi aranndeeri ndii. Jooni kaa, ko naywi
 faa ɲoofii koo yonii sawndintineede.

9

Haala sadakaaji ley aadi kiinndi ndii

¹ Aadi aranndeeri ndii ana joginoo sariyaaji
 kawjordi dewal Laamdo, kaɲum e nokku dewal
 ceniido gondo ga leydi gaa. ² Oon nokku yo
 hukkuum mo cuudi d̄idi: aranndeeru nduu suudu
 seniindu wiyetee, don moottila kaa e taabal
 ngal e buuru cakkaado oo ngonnoo. ³ Yeesooru
 nduu woni caggal heedoode faliinde ndee,
 endu wiyee nokku burdo fuu senaade. ⁴ Ley
 mayru urirde kaɲeere ndee e keesuwal aadi
 muumdiniraangal kaɲe ngal ngonnoo. Ana
 e ley keesuwal ngal loongel kaɲe keewngel
 ɲaamdu wiyeteendu «maanu», kaɲum e sawru
 Haaruuna wilitinnoendu nduu e alluuje de aadi
 ndii winndaa e mum dee. ⁵ Ana to dow keesuwal
 too kudde d̄idi ɲemmbinaade hono malaa'ika'en
 biyeteede cerubin, de finnde teddeengal Laamdo.
 Biifoole majje ana kuuri nokku do yiyam dam
 yuppetee faa luutti njaafee doo. Kaa en mbaawaa
 sifaade deen kudde faa laa6a e oo wakkati.

† 8:12 Yeremiya 31.31-34

6 Dee kulle fuu e yu66ondirde hono nii, yotti-noo6e sadaka 6ee ɲannde fuu ana naata ana njalta to suudu aranndeeru too faa ngolla golle mum'en dewal Laamdo. 7 Kaa suudu yeesooru nduu, Jotinoowo Sadaka Mawdo oo tan naatata e mayru hitaande fuu cilol gootol. Kasen duu o naatataa tawee o naboraali yiyam faa o ittana hoore makko sadaka, o ittana duu boofi di yim6e 6ee ngadi tawi anndanaali dii sadaka. 8 Dum Ruuhu Ceniido sappotoo faade e nokku burdo fuu senaare: damal naarrugal e makko 6anngintaake so nii hukkom ceniido oo ana heddii nawtoreede. 9 Dum yo taagumansa wakkati men jooni faa holla dum doo: sadakaaji ɲamri e sadakaaji kirsamaaji jottinaadi Laamdo dii mbaawaa la66inde neddo dewiroowo nii Laamdo faa hakkille mum waaltoo. 10 Dewal gorrungal nii ana ha66aa e sariyaaji keertiidi ɲaamdu e yardu e lootogal, dewal baawngal yiyeeede tan, sariyaaji kaandi jokkeede faa ɲannde Laamdo tabintini huunde heyre.

Haala sadaka ley aadi keyri ndii

11 Kaa jooni, Almasiihu 6anngii, laatike Jotinoowo Sadaka Mawdo gadudo moyyereji. O naatii e hukkom burdo teddude burdo hi66ude, mo junngo neddo darnaali, kasen duu hukkom oo jeyaaka e leydi ndii. 12 O naatii ley nokku burdo fuu senaade oo, o naaddaali e yiyam damkoy e ga'oy, ko o naaddi dee, yiyam makko jaati. Hono nii o soottitorii en faa abada cilol gootol keyoowol yim6e jamaanuuji dii fuu. 13 E ley Sariya Muusaa, so yiyam damdi e ga'i kaɲum e ndoondi ɲale duppaange wiccaama cobudo oo, la66inan joomum banngal diina. 14 Yiyam Almasiihu dam

6uri dum waawde la66inde hakkillaaji men iwde e gollleeji na6ooji en to maayde dii, yalla eden ndewa Laamdo guurdo oo. Sabi e baawde Ruuhu duumiido oo, Iisaa hokkii hoore mum Laamdo no layyaari ndi walaa ella nii.

¹⁵ Dum waddani mo laataade curoowo hakkunde yim6e e Laamdo ley aadi keyri ndii, yalla noddaa6e 6ee ana ke6a ndonu keddotoodo faa abada mo Laamdo fodi oo. Sabi kanko maayiri faa mo soottitoo mboofube e ley aadi aranndeeri ndii 6ee. ¹⁶ So neddo maayii, yoppii wasu. Wasu yo aadi hakkunde basiido e donoowo, ana tabita caggal maayde basiido oo. ¹⁷ Waajibi wasu tabita caggal maayde, sabi o tabitataa sinaa so joomum maayi. ¹⁸ E ley dum, fay aadi aranndeeri ndii tabitaali so wanaa yiyam yuppaa. ¹⁹ Caggal nde Muusaa holliti yim6e 6ee jamirooje gonde e Sariya dee fuu ndee, 6ami yiyam ga'oy e damkoy, jillondiri dam e ndiyam e haabu mbaalu wodeewo e cabe hisopi, wicci dewtere Sariya ndee e yim6e 6ee fuu. O wii: ²⁰ «Dum woni yiyam tabintinoojam aadi ndi Laamdo yamiri on dowto-don ndii.»* ²¹ Hono non kasen, o wicciri yiyam e dow hukkuu ceniido oo, ka6um e kaaki dewirdi Laamdo dii fuu. ²² So goonga, banngal Sariya oo ana wa'i hono yiyam la66inta huunde fuu! Kasen duu, so sadaka yiyam wadaaka, yaafaamuya walaa.

No Iisaa Almasiihu laatorii kirsamaari ki66undi

²³ Dee kudde ngonni nate kollitooje kudde gonde dow kammu dee, ede kasindini e la66inireede yiyam daabaaji. Kaa kudde kammunkooje dee,

* **9:20** Pergu 24.8

kaŋum'en jaati, ana kasindini e sadakaaji ɓurɗi ɗii too moyyude. ²⁴ Sabi Almasiihu naataali e nokku dewal ceniido mo junngo jibi. Oon yo nanndoore goongaraajo gondo dow kammu oo. Ko Almasiihu wadi dee, to kammu too jaati o naati faa o heya en jooni yeeso Laamdo. ²⁵ O naatiraali ton faa o itta hoore makko sadaka cili keewɗi, no Jottinoowo Sadaka Mawdo naatirta hitaande faa hitaande e ley nokku ɓurdo fuu senaade oo naɓora yiyam daaba nii. ²⁶ So tawiino nii, Almasiihu torreteno cili keewɗi gila e puɗɗooɗe aduna faa jooni, kaa ɗum laatoraaki non. O ɓanngii cilol gootol keyoowol yimɓe jamaanuujii ɗii fuu, yalla omo hokkitira hoore makko hono no layyaari nii faa o tosa luutti yimɓe. ²⁷ Battane ɓii-aadama yo maayde cilol gootol, caggal ɗum, saree. ²⁸ Hono non, Almasiihu duu hokkitiri hoore mum hono no layyaari nii cilol gootol faa roondoo luutti yimɓe heewɓe. O ɓanngan cilol ɗiɗaɓol, kaa wanaa faa o roondoo luutti, faa o waddana yimɓe doomoobe garol makko ɓee kisindam.

10

¹ Sariya Muusaa oo yo mbeelu moyyereji ga-rooji ɗii, wanaa mbaadi majji jaati. Dum saabii fay e ley sadakaaji jottinteedi hitaande faa hitaande ɗii, o waawaa wadude rewoobe ɓee hiɓɓuɓe. ² So omo waawnoo ɗum, yottingol sadakaaji yoppeteno, sabi rewoobe ɓee fuu labbinteno cilol gootol timmungol, hაკillaaji maɓɓe jinjaataa ɓe banngal luutti hankasen. ³ Kaa wanaa non laatorii. Hitande faa hitaande ɗiin sadakaaji miccintinan

yim6e luutti mum'en. ⁴ Sabi yiiyam ga'i e damfi dam waawaa ittude luutti fey.

⁵ Dum saabii, nde Almasiihu 6adinoo warde e aduna ndee, wii Laamdo:

«A yidaa sadakaaji kirsamaaji e sadakaaji namri, kaa a wadanii kam terde.

⁶ Sadakaaji duppamaaji e sadakaaji banngal luutti, a seyortaako dum.»

⁷ E ley dum, Almasiihu wii:

«Mido nii, mi warii faa mi wada sago maa, aan Laamdo, no kabaaru am winndiraa e ley dewtere maa Sariya nii.»*

⁸ Arannde, o wii: «A yidaa sadakaaji kirsamaaji, a yidaa sadakaaji namri kanum e sadakaaji duppamaaji e sadakaaji banngal luutti, a seyortaako di.» Dum fuu e taweede, diin sadakaaji no Sariya oo yamiri nii ngadiraa. ⁹ Caggal dum, o wii: «Mido nii, mi warii faa mi wada sago maa.» Hono nii Laamdo ittiri nju6buki sadaka arano oo tabintini dida6o oo. ¹⁰ Saabe ngoon sago cennira-den e sadaka terde Iisaa Almasiihu cilol gootol keyoowol yim6e jamaanuuji dii fuu.

¹¹ E ley nju6buki sadaka arano oo, jottinoowo sadaka fuu yo daraniido golle mum nannde fuu, ana yottina sadakaaji dii wakkati fuu, kaa di mbaawaa ittude luutti fey. ¹² Kaa Almasiihu yottinii sadaka gooto ittoowo luutti keyoowo yim6e jamaanuuji dii fuu, caggal dum, o joodii naamo Laamdo. ¹³ Don mo doomata faa Laamdo wada mo ya6ba way6e makko. ¹⁴ E sadaka gooto oo, faa

* **10:7** Jabuura 40.7-9

abada o hi66inirii been 6e luutti mum'en la66intee 6ee. ¹⁵ Dum woni ko Ruuhu Ceniido oo duu seedantoo en. Sabi o wii tafon:

¹⁶ «Joomiraado wii:

Ndii aadi ngadidan-mi e ma66e
caggal dee jalaade:

Mi wadan sariyaaji am e berde ma66e,
mi winnda di e hakkillaaaji ma66e.»

¹⁷ O jokkintini hen kasen, o wii:

«Mi ittan e hakkille am luutti ma66e e boofi ma66e fey.»†

¹⁸ Ndennoo do luutti njaafaa, sadaka ittoowo luutti hasindintaake don hankasen.

No kaan-den badoraade Laamdo

¹⁹ Ndennoo sakiraa6e, yiyam Iisaa njuppaadam dam hokki en laawol naatude e nokku burdo fuu senaade oo dow hoolaare. ²⁰ O udditanii en laawol kesol guurngol jawtirgol heedoode ndee, kangol woni terde makko dee. ²¹ Nde wonnoo jottinoowo sadaka mawdo ardinaado suudu Laamdo nduu njogi-den, ²² ndennoo, badoro-den Laamdo berde de ngalaa naafigaaku jogiide goondinal ngal sikke fuu walaa e mum. Sabi luutti di berde men caawunoo dii fuu ittaama, caldi men duu lootiraama ndiyam laa6udam. ²³ Beyden jikke men dow ko ceedori-den bernde wootere koo, sabi podando en oo yo koolniido. ²⁴ Ngattondiren hakkille faa tiidondiren e ley jilli e gollleeji lobbi. ²⁵ Pati njoppen hawritidde no yogaabe ngadata nii, beydo-den waajondirde nde wonnoo odon njiya jalaande Joomiraado oo ana wara warde.

²⁶ So en murike en keddike e luutti caggal ko anndu-den goonga oo faa laa6i koo, annden

† **10:17** Yeremiya 31.33-34

sadaka ittoowo luutti heddaaki hankasen. ²⁷ Ko heddii dee, doomugol kul6iniingol ɲannde kiiti, kaɲum e yiite ɲaamoowe yeddu6e Laamdo bee ngee. ²⁸ So neddo bonnii Sariya Muusaa oo e dow seedaaku yim6e didon naa taton, yurmataake, warete! ²⁹ Kaa walaa fuu burdo haandude e jukkungo ko foti so neddo yaa6ii Bii Laamdo, sobinii yiyam aadi cennudam dum dam, hoyonii Ruuhu gaddoowo moyyere oo. ³⁰ Sabi eden anndi Laamdo wii:

«Miin yobtoytoo mi yoboyan 6e.»

O wii kasen:

«Joomiraado saran yim6e mum.»[‡]

³¹ Hee, naatude e junngo Laamdo guurdo oo ana hulbinii!

³² Miccitee ɲalaade mon arane dee, caggal nde hakkillaaji mon njaaynaa, hee on tiinnitike ley torraaji e muɲal. ³³ Wakkatiiji odon koyniree jennooje e toonange hakkunde yim6e, wakkatiiji odon ndeenta e wob6e wadaabe non. ³⁴ On cunodike e uddaabe kasu, kasen duu nde teeta-don ko njogi-don koo fuu ndee, on njogorike dum seyo, sabi odon anndi onon njogii jawdi burndi fuu, ndi timmataa. ³⁵ Ndennoo, pati njoppee hoolaare mon sabi ende jogii mbarjaari mawndi. ³⁶ E ley dum, odon kaani muɲude, yalla odon ngada sago Laamdo, ke6on mo o fodani on oo, ³⁷ sabi ana winndii:

«Doo e yeeso seeda,

kaando warde oo waran, o taadataa.»

Laamdo wii:

³⁸ «Pooccitaniido kam wuurdan goondinal,§

[‡] 10:30 Fillitagol Tawreeta 32.35-36 § 10:38 Habaakuk 2.3-4

kaa so wirfitiima,
 6ernde am yarrataako dum.»

³⁹ Enen noo, en njeyaaka e wirfitotoo6e faa kalkoyoo 6ee, 6e njeye-6en e mum dee, goondin6e faa yonkiiji mum'en kisinee 6ee.

11

Haala goondinal

¹ Goondinal yo taylorde he6an ko fawi jikke e mum e hoolaade ko yiyaali ana woodi. ² Saabe maggal, njaatiraa6e men ke6iri seedaaku lobbo yeeso Laam6o.

³ Saabe goondinal, paamir-6en aduna oo e koode dee fuu konngol Laam6o tagiraa, ko yiyetee koo tagiraa ko yiyataake koo.

⁴ Saabe goondinal, Haabiila ittiranii Laam6o sadaka 6ur6o mo Kaabiila oo, goondinal saabii so Laam6o jatorii mo o poocciitido nde ja6ani mo sadakaaji makko. Kasen, fay so taweede o maayii, goondinal makko ana heddii waajaade en faa jooni.

⁵ Saabe goondinal, Henok 6abbiniraa dow kammu fay meedaali maayde. Fay gooto yiitaali mo kasen sabi Laam6o 6abbinii mo. Kaa fade makko 6abbineede o seedanaama omo wela Laam6o. ⁶ So goondinal walaa, fay gooto waawaa welde Laam6o. Sabi neddo jid6o badaade Laam6o waajibi goondina omo woodi, goondinan o barjoto tewtoo6e mo 6ee.

⁷ Saabe goondinal, Nuuhu sehiri laana faa danda koreeji mum dii. O downtanii Laam6o jeertindo mo ko warata, ko yiyaaka tafon koo. Ko o goondini

Laamdo koo, o sariri aduna oo fuu. E ley dum, Laamdo jatorii mo o pooccitiido.

⁸ Saabe goondinal, Ibarahiima nootorii noddaango Laamdo, yalti faade e leydi ndi Laamdo fodi mo heban ndii, o yalti tawi kanko nee o andaa to o yahata. ⁹ Saabe goondinal, o joodorinoo no kodo nii e leydi o fodanaa ndii. Isiyaaka e Yaakuuba duu njoododike e makko e ley hukkuumaaji, kambe duu ngoni hebidoobe e makko fodoore wootere ndee. ¹⁰ Sabi omo foodanoo ngalluure jii6unde duumiinde nde Laamdo diidi so mahi ndee.

¹¹ Saabe goondinal, Ibarahiima hokkiraa hebude sii, fay so taweede o naywiino, genndiiko Saaratu duu yo dimaro wonnoo. Sabi Ibarahiima ana jogorii podando dum oo yo koolniido. ¹² Dum wadi so gooto naywudo faa badii maayde hebi sii potudo koode kammu heewde mo waawaa limeede no njaareendi maayo waawiraaka limeede nii.

¹³ Been yimbe fuu maaydii e goondinal mum'en tawi podooje Laamdo dee tabitaali, kaa be coyniima dum be kuyanii dum duu, be njarriima duu be hobbe, be warwarbe e aduna oo. ¹⁴ Yarrorii6e hono nii bee kollii faa laabi paca ana tewtana ko'e mum'en leydi ndi njey. ¹⁵ Kasen duu so nii hakkil-laaji ma6be ana ngonnoo e leydi ndi be njaltunoo e mum ndii, ebe mbaawnoo wirfitaade ton. ¹⁶ Kaa so goonga, ebe poodanoo leydi burndi moyyude, dum woni ngonndi dow kammu ndii. Saabe dum, Laamdo yaagortaako noddireede Laamdo ma6be, o moyyinanii be ngalluure.

¹⁷ Saabe goondinal, Ibrahiima jabiri ittude Isiyaaka sadaka no layyaari nii nde Laamdo itti koro makko ndee. Fay so taweede Laamdo fodayanii mo lejol makko heewan, o lanndinike ittude biyiiko korsudo oo sadaka, ¹⁸ mo Laamdo wii e mum oo: «Iwdi Isiyaaka ndii, kayri innditortoo innde maa.»* ¹⁹ Ibrahiima ana jogorii Laamdo ana waawi fay immintinde biyiiko Isiyaaka e maayde. Saabe nden hoolaare, o wartiranaa biyiiko ana wa'i hono immitiido e maayde nii.

²⁰ Saabe goondinal, Isiyaaka duwanorii Yaakuuba e Iisuwa dow moyyereeji garoyooji dii.

²¹ Saabe goondinal, Yaakuuba duwanorii gooto fuu e bi66e Yuusufu didon bee, nde o badinoo maayde ndee. O tuugii sawru makko, o turii omo teddina Laamdo.

²² Saabe goondinal, Yuusufu sapporii pergu bi66e Israa'iila iwde leydi Misira nde badinoo maayde ndee. E ley majjum, o wasii 6e 6e nabora gi'e makko.

²³ Saabe goondinal, saaraa6e Muusaa cuudiri dum lebbi tati caggal rimeede mum, sabi 6e njii o cukalel moy-narel, kasen, 6e cuusii woortude yamiroore kaananke oo ndee.

²⁴ Saabe goondinal, nde Muusaa mawni ndee, salorii wiyeede taanii Fira'awna. ²⁵ O subike reentude e yim6e Laamdo bee e ley torraaji diina weltoraade wakkatiiwel seeda ley luuttal. ²⁶ Omo jatorii hoynireede no Almasiihu hoynirtee nii buri moyyude diina jawle Misira dee, sabi omo fawi jikke makko e mbarjaari waroyoori ndii.

* **11:18** Puddoode 21.12

²⁷ Saabe goondinal, o yaltiri leydi Misira tawi o hulaali tikkere kaananke oo, o fellisi yaade hono omo yiya Laamdo mo yiyataake oo nii.

²⁸ Saabe goondinal, o adorii fuddude iidi Paska, o yamiri yiyam wujee e dame galleeji pati malaa'ika baroowo oo mema hammadiiḅe Israa'iilankooḅe ḅee.

²⁹ Saabe goondinal, Israa'iilankooḅe tacciri Maayo Maaliya ngoo dow leydi njoorndi. Kaa Misirankooḅe ndaarunooḅe taccirde non ḅee fuu njoolii.

³⁰ Saabe goondinal, tataaji piliidi Yeriko dii caamiri ko Israa'iilankooḅe ngadi balde jeddi ana piltoo di koo.

³¹ Saabe goondinal, Rahab debbo pijoowo oo waasiri halkodaade e heeferḅe ḅee, sabi o jabbiima Israa'iilankooḅe soorotooḅe e leydi ndii faa kora ndi ḅee, o jippinirii dum'en dow teddeengal.

³² Kodum mbiyan-mi kasen? Wakkati oo heyataa kam faa mi haala kabaaru Gedeyon e Barak e Samson e Yefte e Daawuuda e annabi Samuyila, kaḅum e annabaaḅe woḅḅe ḅee. ³³ Been yimḅe fuu, goondinal waddani dum'en jaalaade kaanankooḅe e laamoraade fooccitaare e heḅude podooje Laamdo. Kanngal waddani ḅe muḅḅude kundude dawaadi ladde ³⁴ e njifude giteeli gujitooji e dadude e kaafaawi mbelki. Fay so taweede ḅe lo'unooḅe, ḅe keḅii semmbe, ḅe worworḅe e golowole, ḅe cayfitii konuujji gardi e maḅḅe dii. ³⁵ Saabe goondinal, yoga e rewḅe keḅiri maayḅe mum'en nguurtinaa.

Saabe goondinal, yimḅe woḅḅe torraama faa maayi, calii heefidirde sako coottitee, yalla ana

keŋa wuurtugol ɓurngol moyyude ngol. ³⁶ Woɓɓe kasen njaayraa, piyaa dorri, e ko ɓuri dum ngeyyaa naɓaa ley kasu. ³⁷ Yoga maɓɓe mbedaa kaaye faa maayi, yoga tayiraa ngarjaawi, yoga wardaa kaafaawi. Eɓe njiiloo eɓe ɓoornii guri be'i e baali, ɓe misikiina'en, ɓe torraabe, ɓe jukkaabe jukkungo naawngo. ³⁸ Been yimɓe, yiilotooɓe e ley laddeji, ɗabooɓe kaaye, soorotooɓe e luurooji kaaye, naatoɓe e gayɗe, ɓe kaandaano e oo aduna.

³⁹ Be fuu ɓe keɓii seedaaku lobbo yeeso Laamɗo saabe goondinal maɓɓe. Dum fuu e taweede, ɓe keɓaali ko Laamɗo fodi koo, ⁴⁰ sabi o fodanii en ko moyyi ko ɓuri ko maɓɓe koo. O muuyi ɓe laatataako hiɓɓuɓe so wanaa ɓe tawdee e men.

12

No ne'ugol Joomiraado hollirta jilli mum

¹ Ndennoo enen, so nii seedee'en banngal goondinal potuɓe nii heewde ana pilii en, ceerten e donngal fuu e luuttal lo'ortoongal en no yaafiri ngal, njaaren yeeso dow muɗal no daɗondirteedo nii, ² tawee hakillaaji men ana e Iisaa ardiido waɗude goondinal e ɓerde men oo, o tabantinoowo ngal duu. Kanko suɓii muɗude leggal bardugal ngal dow seyo wonngo yeeso makko ngoo, o yawi hersa maggal. Jooni, o joodoyii ɗaamo Laamɗo dow bimmbeere mum ndee.

³ E ley dum, ngattanee hakkille oon muɗudo konnaagu luuttooɓe ɓee, yalla oɗon mbaasa tam-pude, mbaason tayude jikke e goondinal mon.

⁴ Oɗon caloo luuttal oɗon kaɓa e mum, kaa on

kabaaki faa yiyam dogi tafon. ⁵ Kasen duu on njeg-
giti o doo waaju mo Laamdo haaldiri e moodon
no bi66e mum nii oo:

«Biyam, pati yaw ne'ugol Joomiraado ngol,
kasen duu, pati tayu jikke so mo jinji ma.

⁶ Sabi Joomiraado ne'an mo horsini fuu,
kasen duu fiyan mo nanngiri biyum fuu.»*

⁷ Mupnee ne'ugol ngol, anndon Laamdo nanngiri
on bi66e mum. Homo woni biddo mo baam
mum ne'ataa dum? ⁸ So on ngalaa e ne'ugol
ngol bi66e bee fuu ne'etee ngol, on nganaa bi66e
laabu6e, on nganaa bi66e halal. ⁹ Baabiraabe
men aduna bee ana ne'annoo en, en teddinii
6e. Ko hadata en dwtanaade Baabiraado men
dow kammu oo faa bura no ma66e nii yalla eden
nguura? ¹⁰ Baabiraabe men ana ne'irannoo en
no miilorii ana woodi e wakkatiwel seeda. Kaa
Laamdo kammari faa nafa en ne'irta en, yalla
eden ndeenta e mum ley senaare mum. ¹¹ Ne'ugol
fuu e ley oo wakkati yoomre waddata, seynataa.
Kaa caggal dum, engol waddana jabu6e ne'eede
bee foocitaare e jam.

¹² Ndennoo bamtee juude mon noodude dee,
cemmbintinee e koppi mon di ngalaa semmbe dii.

¹³ Njokkee laawi poocitiidi, pati koyngal layoowal
seeltu, ko haani dee, ngal sella.

*No njeertinirta-den pati en mbaasu moyyere
Laamdo*

¹⁴ Tiinne ndaaree wondirde e yim6e fuu dow
jam, tewton senaare, sabi so on ngalaa nde on
njiyataa Joomiraado. ¹⁵ Njeertee pati fay gooto
waasa moyyere Laamdo ndee, pati fay gooto e

* **12:6** Tinndi 3.11-12

mon laatoɔ hono no haako haaduko wilitirta nii, so raa6ira yim6e heew6e haadugol mum.

¹⁶ Njeertee pati fay gooto e mon laatoɔ jaahili naa adunanke no Iisuwa nii, coottudo hammadiyaaku mum faa he6a ko ɲaama wakkatiwel gootel tan.

¹⁷ Odon anndi caggal dum, nde o yidi he6ude duwaawu baam makko ndee, o tippitaama. O 6ami nii faa o woyi kaa o he6aali dabare fuu no o waylitira ko wadaa koo.

¹⁸ Onon, on ngardaali to Laamdo hono no yim6e Israa'iila ngardunoo to haayre Siinaayi nii. Kam6e 6e ngarii to huunde waawnde memeede nde yiite hu66ata e mum. Be ngari e ley nimre ni66unde tika e henndu mawndu. ¹⁹ Be nanii fu-u faango buututal ngoo, kaɲum e daande toownde iwnde dow kammu ndee. Nanunoo6e nden daande 6ee fuu ɲaagike Laamdo pati beydaneen hen fay konngol gootol no poti hulde. ²⁰ Sabi 6e ndonkii waawtude ndee doo yamiroore: «Ko memi nden waamnde haayre fuu, fay so daaba, wardete kaaye.» ²¹ Goonga, ko yim6e 6ee njii koo ana hul6inii faa Muusaa e hoore mum wii: «Mi hulii sanne faa mido siɲɲa.»

²² Kaa onon, on ngarii e haayre Siyona ndee, kaɲum e ngalluure Laamdo guurdo oo, dum woni Urusaliima dow kammu oo, to malaa'ika'en uju-naaji ujunaaji kawriti so ana mbeltodoo. ²³ On ngarii e kawrital hammadii6e 6e inde mum'en mbinndaa dow kammu 6ee, on ngarii e Laamdo caroowo yim6e fuu oo, on ngarii e yonkiiji foociti6e laati6e hi66u6e 6ee. ²⁴ On ngarii e Iisaa curoowo hakkunde yim6e e Laamdo ley aadi keyri ndii oo. On ngarii e yiyam makko

la66inoojam, ngaddudam kabaaru 6urdo kabaaru yiiyam Haabiila juppiidam oo moyyude.

²⁵ Ndennoo tiinnee pati calo-don Laamdo kaal-doowo e moodon oo, sabi salinoo6e jeertingol makko dow leydi gaa 6ee ndadaali, wanaa haala enen so en calanike jeertingol iwrungol dow kammu. ²⁶ Arannde, daande makko dimmbii leydi ndii. Jooni kaa, o fodii dum doo, o wii: «Mi dimmban ndi cilol gonngol kasen, wanaa leydi tan, kammu e leydi fuu.»† ²⁷ Ko o wii «cilol gonngol kasen» koo ana holla ko moyyinaa fuu dimmboto faa saama, yalla ko dimmbataako koo ana heddoo kaɲum tan. ²⁸ Saabe dum, nde wonnoo laamu mo dimmbataako ke6aten, njetten hen Laamdo, ndewren mo no weldata mo tawee e leyfinkinaare e kulol, ²⁹ sabi Laamdo meeden oo ana wa'i no yiite halkoowe nii.

13

Haala waajjuuji cakitiidi

¹ Keddo-don e yidondirde, sabi on sakiraa6e. ² Pati njeebee jippinde ho66e, sabi wo66e njippinii malaa'ika'en tawi anndaa ko 6e ngoni. ³ Miccitee uddaa6e 6ee hono no onon e ko'e mon o6on uddidaa e ma66e nii. Miccitee torraa6e torra cattudo hono no onon e ko'e mon o6on torridaa e ma66e nii. ⁴ Yo yim6e fuu teddin dewgal, pati jeenoyee so ngarton e lelde mon. Sabi Laamdo saran fijoo6e won6e e dewgal e 6e ngalaa e dewgal fuu. ⁵ Joote jawdi haanaa taweede e mon. Keɲnitoree ko njogidon, sabi Laamdo jaati wii:

† 12:26 Haggay 2.6

«Mi teelnataa ma, mi yoppataa ma abada!»*

⁶ Saabe majjum, eden mbaawi haalde dum doo dow hoolaare:

«Joomiraado woni paabotoodo kam,
mi hulataa.

Kodum fuu neddo waawi wadude kam?»†

⁷ Miccitee ardiibe dowde on so kaalani on konngol Laamdo bee. Ngattee hakkillaaji mon e battane nguurndam ma66e dam, jemmbon goondinal ma66e ngal.

⁸ Iisaa Almasiihu waylitataako: no worrunoo keepen nii, worri hannde, non worrata faa abada duu. ⁹ Pati njabee waajuuji goddi di on mboowaa nande na6a hakkillaaji mon. Ko buri moyyude, berde mon ke6a semmbe e ley moyyere, ko wanaa jokkude sariyaaji keertiidi jaamdu. Jokku6e diin sariyaaji 6ee fay huunde ke6aali hen.

¹⁰ Yottinoo6e sadaka gollu6e ley hukkum ceniido 6ee ndannanaaka jaamde sadaka pawiiido e ittirde sadaka men ndee. ¹¹ Sabi e ley nju66uki Sariya Muusaa, Jottinoowo Sadaka Mawdo waddata yiyam kirsamaaji ley nokku burdo fuu senaade oo itta dam sadaka kammari luutti, kaa tewuuji majji dii, to caggal daaka too sumetee. ¹² Dum wadi so Iisaa duu maayoyi caggal ngeenndi faa sennira yimbe yiyam mum. ¹³ Ndennoo, njalten tawoyen mo to caggal ngeenndi too, ndoondo-den hersa ka yimbe ndonndini mo kaa! ¹⁴ Sabi ga aduna gaa en ngalaa ngeenndi nduumotoondi, kaa eden tewta ngeenndi ngaroyoori ndii.

* 13:5 Fillitagol Tawreeta 31.6 † 13:6 Jabuura 118.6

¹⁵ Iisaa ana yottinana en sadaka men jettirɗo Laamɗo. Njettiren kundude men innde makko wakkati fuu. ¹⁶ Kaa pati njeebee wadude ko moyyi, ndeenton e huunde fuu, sabi diin sadakaaji ana mbela Laamɗo.

¹⁷ Downtano-don dowoobe on, leyɗinkinano-don ɓe, sabi eɓe kaybi yonkiiji mon dii, nde wonnoo ɓe kaaltoyan dum yeeso Laamɗo. Accee ɓe ngollira golle oo e seyo tawee wanaa e metti, sabi so ɓe ngadirii dum metti nafataa on.

¹⁸ Miden jaagoo on duwaawu, sabi miden anndi hakillaaji amen jaajali min, nde wonnoo sago amen woni jaarude no woodi e huunde fuu. ¹⁹ Midɗo jaagoo on sanne nduwano-don kam, yalla Laamɗo ana hokka kam laawol mi warta e moodon law.

Baynondiral

²⁰⁻²¹ Laamɗo gaddoowo jam guurtinɗo Joomiraado meeden Iisaa, yo wadu on hiɓɓuɓe e huunde fuu ko moyyi ko kaaje-don, yalla odon ngada sago mum. Yo o wadu e meeden muuyɗe makko saabe Iisaa Almasiihu. Iisaa woni duroowo baali lobbo oo, tabintiniroowo aadi nduumiindi ndii yiyam mum. Yo teddeengal woodan mo faa abada abadin. Aamiina.

²² Sakiraaɓe, midɗo jaagoo on kettiniree dii wajuuji mujal, sabi ko kaal-mi koo yo seeda.

²³ Midɗo anndina on sakiike meeden Timote yoppitaama. So o yaawii yottaade gaa, min ngardan to mon.

²⁴ Miden njowta hooreeɓe mon ɓee e seniiɓe ɓee fuu. Iwɓe Italiya ɓee duu ana njowta on.

²⁵ Yo hinnee Laamdo wonu e moodon, on fuu!

Aadi keyri: linjiila iisaa almasiihu New Testament in Fulfulde, Maasina

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maasina Fulfulde (Fulfulde, Maasina)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Fulfulde, Maasina

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

680239a9-8aa6-5bc3-b42f-dc560bee09b8